

AZ OKTATÁSÜTYI MINISZTERIUM SZEMLÉLTETŐ FILMKIRENDELTSÉGE
filmdia sorozatából
80. szám.

AFRIKA ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE II.

Földrajzi sorozat: 17.

Készült: 1953. évben.

1. Egyenlítői esős erdő.

A Kenya-hegység keleti lábánál datolyapálmák őserdő világa található. Az őserdő egyik levegősebb részét mutatja a kép, az aljnövényszet áthatolhatatlan sűrűsége azonban itt is kitűnik.

2. Egyenlítői száraz erdő. Néhány szélességi fokra az egyenlítő-től s a hegyek magasabb szintjein az erdő sűrűsége csökken. A száraz időben lombjukat hullató erdőségek alakulnak ki. Az erdőség már szellősebb s kanyargó utjait nem lepi el rövid idő alatt a növényzet.

3. Forróégövi szavanna. Embermagasságu, vastagszálu fű tölti ki a kép előterét. A háttérben szétterülő lombozatu ernyős akácok látszanak. A kép az afrikai szavannás táj tipusa a 10. szélességi fok mentén.

4. Forróégövi sztyep. Az alacsony és gyér fű közül itt-ott kibukkan a nyers talaj is. A háttérben már a sivatag homekbuckái látszanak. A látóhatárt az Atlasz nyulványai zárják le. Sztyep-területek a sivatagok peremvidégein találhatóak.

5. Homoksivatag. Mint a tenger hullámai úgy vonulnak a buckák a végtelen látóhatár felé. Az előtérben levő nagy bucka szép szél-fodrait tevelábnymok zavarták meg. A buckák nagyságát a tevék és az emberek érzékeltetik. Az előtérben levő határkö. francia Szahara határát jelöli. A sivatag területe a leszálló légáramlatok övében alakult ki.

6. Oázis. A sivatag növényvilága a felszíni vízfolyások vagy magas talajvizek kis területére korlátozódik. A kép a Tozer-oázist mutatja jellemző növényével a datolyapálmával.

7. Bantu néger. Afrika benszülötteinek egyik népes családját alkotják a bantuk. Figyeljük meg magas, arányos, nyulánk testalkatukat.

8. Nyilazó szudáni néger. A négernek másik nagy csoportját a szudániak alkotják. Testalkatuk nem annyira telt, mint bantu rokonaiké. A képen, térdelő helyzetből, megtámasztással történő nyilazás mesteri testhelyzetét látjuk.

9. A hottentották. Délafrika sivatagos, sztyeppés vidékein élnek. A régen te messze kiterjedt nép a gyarmatosítók elől mindjobban visszaszorult, alig tengetve életét. A busmanoknál magasabb termetű és műveltségű nép. Pásztorokodással foglalkoznak.

10. Busman család. A hottentottákkal rokon nép, de termetre kisebb. Az őslakosság maradványának tekintik. A gyarmatosító Dél-afrika nagy területein kiirtották őket s ma már csak a déli leg-sivárabb vidékeken élnek. Üldöztetve böngésző, vadászó életmódot folytatnak csoportokba verődve, szétszórta a megélhetés biztos alapja nélkül. A gyarmatosítás ide juttatta Afrika egyik ősi népét. Fejlett rajzkészségük van.
11. Pigméusok. A kontinens belsejében, az őserdők mélyén élő, alacsony termetű /140 cm magas/ pigméusokat is Afrika ősi népének tartják. Halászó, vadászó életmódot folytatnak. A kép a Kongó medencéjéből való. /A fehér ember átlagos termetű európai./
12. Arab. Északafrika lakói között sok az arab. Részben városiak, de nomád törzsek is ismeretesek /beduinok/. Jellegzetes arcélük-ről könnyen felismerhetők. A tűző napsütés ellen fehér lepellel, turbánnal, illetve burnusszal védekeznek.
13. Vándorló berberék. A Tell fensikjén nomád pásztorkodás folyik. A berberék lovas nomádok, birkát legeltetnek a gyérfüvű területen. A háttérben kezdetleges karámjaik és sátraik látszanak.
14. Néger falu. A benszülött lakosság települése a környezethez simul. A száraz füvel fedett gombaalkak körházak a szavanna bokrai és fái között védelmet találnak az időjárás viszontagságai ellen.
15. Casablanka. Nemcsak Marokkó, hanem Afrika egyik legkorszerűbben kiépített kikötővárosa. Európai negyede pazar, fényűző épületekből áll, melyet a gyarmatosítók a leigázott nép verejtékes munkája árán harácsolnak össze.
16. Állattenyésztés. A sivatag szélén és a folyók mocsaras lapályain, gyérfüvű legelőkön nomád állattenyésztés folyik. Képünk birkanyáját mutat a Keops-piramis aljában.
17. Földművelés. Ilyen primitív módon műveli földjét Tunisz ősi népe. Míg a kizsákmányolók minden jóban dussálnak, kiuzsorázva a földet és a lakosságot, addig az elnyomott nép kénytelen saját magát az eke elé fogni.
18. A Szahara-vasút kis szakaszát mutatja a kép. A vasutat a franciák építették, hogy jobban biztosítsák a maguk számára Északafrika kirablását. Ezért stratégiai jelentősége nagyobb, mint a forgalmi értéke.
19. Münt az őserdőben. Afrika magas fensikjének őserdejében épült a modern autót, hogy biztosítsa a gyors közlekedés lehetőségét. Az ut a sok csapadék miatt erős domborúságot mutat s a még hiányzó vasuti közlekedést pótolja.
20. Karavánut. Afrika belsejében a közlekedés még azokon az ősi csapásokon halad, melyet évszázadokon keresztül taposták ki a karavánok tevői. A sivatagban az oázisok a karavánok pihenő-helyei. Képünkön a bal háttérben az El Kantara oázis pálmái látszanak, elől a karaván, a háttér hegyvonulata a Szahara-Atlasz.

21. A Nilus hajókkal. A képen a Nilus balpartját látjuk tehervitör-lásokkal. Ez a Niluson használt legáltalánosabb szállítóeszköz.

22. Alexandria kikötője. Kb. 1000 méter magasságából mutatja a kép a tengerparton elterülő városnegyedét. A háttérben érdekes kör- és négyszögalakúan kiképzett mólók jelzik a kikötőt. A városnegyedeken két párhuzamos sugárut vezet keresztül, közöttük kiképzett parkok ill. beépítetlen területek látszanak.

23. Elefántcsorda. A nagy vadak hazájának, Afrikának sztyepvidékén átvonuló kb. 130 elefántból álló csorda megy új legelők felé. A kapitalista világ kiváltságosainak kedvelt vadászterületén ez az állatfajta is kipusztulóban van. Igazi hazájuk a száraz erdő és a szavanna mocsarakban sem szűkülködő területei.

24. Bivalyok és zebbrák. A keletafrikai szavanna két legjellegzetesebb állatát látjuk csoportosan az itatónál. Az egyenlítő területein kívül egész Afrikában otthonosak.

25. Zsiráfok. A szavanna nagy növényevőihez tartoznak. Hosszu nyakukkal a legmagasabb fák lombjait is elérik. Rendkívül óvatosak gyors és kitartó futók. Rendszerint kisebb csordákban legelnek, legnagyobb számban Keletafrika szavannáin találhatóak.

26. Gazellák. A szavannán igen sok fajtája él ennek a kisebb alkatu növényevőnek. Tulnyomó számban ők népesítik be nagy csordákban az afrikai szavannát.

27. Oroszlán. A szavannák rettegett állata az oroszlán. A növényevőket nyomon követik a ragadozók s ezek közül a legveszélyesebb az "állatok királya". Főleg éjjel jár zsákmánya után.

28. Hiénák zsákmány mellett. Dögevők. Kiváló szaglással messze vidékről megérzik a kínálkozó lakomát s félnapit járásnyit is elügetnek a préda után. A képen szamárhulla mellett készültek lakmározni, amikor a fényképezőgép kattánása megzavarta őket.

29. Rinocérosz. Afrikának jellegzetes állatvilágához tartozik a rinocérosz is. A szavanna mocsaras vidékeit kedveli.

30. Elfogott fiatal gorilla. Az emberre is veszélyes olykor a kipusztulóban levő gorilla. Élve nehéz elfogni, vadászatát tiltják. A képen látható fiatal gorillát hurokkal fogták Nyugatafrikában a vadonban. Az őserdő fái él.

31. Struccok. Igazi hazájuk a Fehér-Nilus ritkafüvű szavannája. Kitartó futók. Erős lábaikkal kisebb ragadozókkal is elbánnak.

32. Vizimadarak. Zömmel a gázlók csoportjába tartoznak. Otthonosak Afrika valamennyi mocsárvidékén. Nagy tömegekben a Nilus, Kongó és a Csád-tó mocsaraiban élnek. A kép a Nilus mocsarainál készült. Az előtérben kócsagok vannak, közöttük egy-egy pelikán és kacsa-féle.

Készült a Felsőoktatási Jegyzetellátó Vállalatnál
Felelős vezető: Bojkovszky Lajos